І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 31. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го ЛЮТОГО 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 17, 1966 No. 31. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 16-го лютого 1966 р.

В АМЕРИЦІ

НАУКОВЦІ ПЛЯНУЮТЬ 22,000-МИЛЕВИЙ КАБЕЛЬ ДО САТЕЛІТА В КОСМОСІ. Сателіт має на висоті 22,000 миль кружляти над Землею. Сателіт мав би кружляти з такою швидкістю і в такій орбіті, що відповідали б ротації Землі, і тому з Землі здавалося б, що сателіт стоїть на місці. Так само здавалося б і щодо кабля. Але автори цього проєкту додають, що покищо інженерія не стоїть так високо, щоб могла збудувати такий сильний кабель, щоб міг діяти на висоту-віддаль 22,000 миль.

КОНҐРЕСМЕН ПРОТИ 4-РІЧНОЇ КАДЕНЦІЇ ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ. В Палатній Правничій Комісії зізнавав головний прокуратор Ніколас де Каценбах, який обороняв урядовий проєкт про те, щоб конґресмени були вибирані на 4, а не на 2 роки, як це є тепер. Він арґументував великими коштами на виборчу кампанію, яку конґресмен мусить вести щодва роки, а також тим, що конґресмен майже половину дворічної каденції витрачає на виборчу кампанію, не думаючи про працю в Палаті. Вибори до Палати мали б відбуватися в тих роках, що і президентські. Але проти цього виступив конґресмен-республіканець Ричард Пафф, який сказав, що вибори законодатної і виконної частини Уряду не мали б бути одночасно.

НЮЙОРКСЬКИЙ ПОСАДНИК ЛІНДСЕЙ НАЙМЕНУВАВ НА КОМІСАРА ПОЛІЦІЇ ГОВАРДА Р. ЛІРІ, голову поліційного департаменту у Філядельфії. Теперішній комісар поліції в Ню Йорку Вінсент Л. Бродерік зрезиґнував зі свого становища, бо не погоджується з поглядом посадника, щоб цивільна контрольна рада мала вирішувати про те, чи поліція не надуживає своєї влади. Новий комісар заявив, що він буде льояльно співпрацювати з контрольною радою, хоч в засаді і він є проти того, щоб цивільні особи оцінювали поведінку поліції. Бродерік заявив, що він не міг погодитися з тим, щоб поліцією керував посадник, а не комісар поліції.

ЗМЕНШИВСЯ ДЕФІЦИТ В ПЛАТНИЧОМУ БЮДЖЕТІ З ЗАКОРДОНОМ, який в 1965-му році виносив $1.3 більйона, найменше від 1957-го року, коли в цьому бюджеті була навіть надвишка. Секретар скарбу Генрі Г. Фавлер заявив, що він плянує в цьому році довести до того, щоб платничий бюджет із закордоном був зрівноважений. В попередніх сімох роках дефіцит цей виносив від $2.2 більйона до $3.9 більйона. В минулому на добровільній базі американські банки обмежили позики за кордон. Платничий бюджет із закордоном — це відношення тих долярів, які вибувають із ЗДА до тих, які приходять із закордону.

ПЛЯНУЮТЬ ВИШКОЛИТИ 10,000 ПРАЦІВНИКІВ ДЛЯ ОПІКИ НАД ЗДОРОВ'ЯМ, — як про це повідомлено на окремій конференції у Вашинґтоні, яку скликав Департамент Праці разом із Департаментом Здоров'я, Виховання і Добробуту. Відчувається великий брак медичних сестер, лікарських техніків та санітарів і санітеток. Якщо не збільшиться число працівників в ділянці опіки над здоров'ям, то важко буде здійснювати новий закон про медичну опіку, який буде обов'язувати від 1-го липня 1966 року. Головним промовцем був асистент секретаря здоров'я Френсіс Кеппел, який сказав, що запотребування на санітарних працівників скорим темпом збільшується, і тому Уряд мусить подбати про те, щоб поліпшився стан в цій ділянці.

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО VI ПРОМОВЛЯВ до круґло 2.000 чистильників вулиць Риму і збирачів сміття, звернувши їм увагу, що релігія, Церква, дає робітникам багато більше, як ті філософії, які ставляться до робітника тільки, як до машини і проблеми праці розглядають виключно лиш з соціяльного погляду. Не назвавши комунізму за іменем, Папа таврував матеріялістичний підхід до всіх справ. Папа промовляв у великій галі (ремізі) на передмісті Риму, яка є водночас ґаражем для чистильних возів Риму.

ПОШУКУВАННЯ ЗА АМЕРИКАНСЬКОЮ А-БОМБОЮ НА ДНІ СЕРЕДЗЕМНОГО МОРЯ ПЕРЕНЕСЛИСЬ на еспанський суходіл. Шоста американська фльота, стаціонована на середземному морі, і летунство на базах в Еспанії беруть участь у впертих розшуках за четвертою атомовою бомбою, яка впала з літака Б-52 після зудару з іншим літаком 17 січня ц. р. Три інші атомові бомби віднайдено негайно на дні висохлої річки в південно-східній Еспанії, — четверта буцім-то впала в Середземне море. Однак обслідування морського дна при допомозі спеціяльних підводних човнів і найкращих нурців не дали позитивного висліду. Тому тепер перешукують детально околицю надморського еспанського села, над яким сталася та катастрофа.

КОМУНО-КИТАЙСЬКИЙ ДИКТАТОР МАО ТСЕ-ТУНҐ ВОСТАННЄ ПОКАЗАВСЯ „між людьми" 26 листопада мин. року, на прийнятті в честь делеґації Камбоджи. Він має 72 роки і є кволого здоров'я, тому здогадуються, що виїхав на південь, втікаючи від суворої зими в Пейпінґу. Однак західні коментатори твердять також, що він і інші китайські „вожді" свідомо оминають зустрічі з пресою і публікою, не знаючи, на яку ногу стати з уваги на останні невдачі: „бунт" Куби Кастра, такий же бунт Індонезії, загострення відносин з Альжиром, з муринськими країнами, но і загострена ворожнеча з Москвою.

ВІЙСЬКОВИЙ ТРИБУНАЛ В ІНДОНЕЗІЇ ПОЧАВ ПЕРЕСЛУХУВАТИ осіб, запідозрілих у затіянні невдачного державного замаху з 1 жовтня минулого року, в першу чергу — видатних арештованих комуністів. Переслуханий генеральний секретар індонезійських робітничих спілок, член ЦК компартії Індонезії Ньоно заявив, що індонезійська компартія у порозумінні з групою військовиків рішила тому перевести переворот, бо дізналася про плян вищих військовиків захопити владу. Цей трибунал складається з 10-ох старшин армії, летунства, морської фльоти і поліції. Другим переслуханим буде полковник Унтунґ, лідер військової револьти.

ТОРГІВЛЯ БРИТАНІЇ З ПІВНІЧНИМ В'ЄТНАМОМ МАЛА в мин. році суму приблизно 732 мільйони долярів. Коло 20 кораблів під британським прапором впливали до порту в Гайфонґу. Японія заборонила своїм кораблям плисти до Гайфонґу в квітні мин. року. Грецькі кораблі, які пливуть туди, роблять це „подорозі", маючи за ціль Комуністичний Китай. ЗДА поставили на чорну листу кораблі, що везуть товари до Північного В'єтнаму, але — твердять газети — практично це не матиме великого значення.

НА ВІЙНІ, ЩО НЕ МАЄ ФРОНТІВ І НЕ ЗНАЄ ПОЩАДИ

На фото побіч — один із фраґментів війни у В'єтнамі, яка не має „реґулярних" фронтів і не знає пощади. Комуністичні агресори з півночі використовують знання терену й ведуть війну „засідками". В одну з таких „засідок" попав патрульний відділ американської 1-ої кінноти дивізії. Командант відділу телефоном інформує, куди треба скерувати гарматній вогонь, а інший вояк напуває водою з полевої пляшки пораненого товариша.

Пентаґон передбачає перемогу у В'єтнамі після довшої війни

Вашингтон. — Секретар оборони Роберт МекНамара та представники збройних сил зізнавали в Сенатській Комісії Збройних Сил 15-го лютого і заявили, що війну у В'єтнамі напевно виграється, але це потриває довший час, МекНамара заявив, що вже робиться підготова до збільшення кількости американських військ у В'єтнамі та до збільшення активности американського летунства на терені війни. Голова Об'єднаних Шефів Штабу, генерал Ерл Дж. Вілер, сказав: „Щодо мене, то я не маю сумніву, що по довшому часі ми зможемо мати перемогу. Не виглядає, щоб це була коротка війна". Секретар оборони заявив, що президент Джансон ще не рішив, щоб вже збільшувати збройні сили у В'єтнамі, але він вже видав інструкції, щоб поробити підготову до цього, коли зайде така потреба. Також і В'єтконґ збільшив свої збройні сили в порівнянні з тими, які там були минулого року. Північний В'єтнам має далі збільшувати свої війська, як це видно з деяких заряджень комуністів, які стараються просякати до Південного В'єтнаму через Ляос. Комуністи щомісяця збільшують свої війська у Південному В'єтнамі, — казав МекНамара. Ці зізнання в Сенатській Комісії Збройних Сил складені в днях від 20 - 25 січня і 2-го лютого, але їх аж тепер опубліковано після цензури. Переслухання в цій Комісії відбуваються у зв'язку з тим, що Уряд вимагає додаткових $12.3 більйона в цьогорічному бюджеті на в'єтнамську війну. МекНамара заявив, що жадний із високих військовиків в Департаменті Оборони не підтримує думки деяких сенаторів, щоб обмежити воєнні дії, або щоб поширити війну на нові місцевості у В'єтнамі. Секретар оборони заявив, що ЗДА не мають пляну інвазії до Північного В'єтнаму. В Сенатській Комісії Збройних Сил зізнавали ще секретар летунства Гаролд Бравн, шеф штабу армії ген. Гаролд К. Джансон, ген. Воллес М. Грін — командант корпусу Морської Піхоти, шеф морських операцій — адмірал Дейвід МекДоналд і генерал Джан МекКонелл — шеф штабу летунства.

Окружний Комітет УНС в Дітройті розпочав передконвенційну акцію

Дітройт, Міш. (В. П.) — Мавши на увазі 26-ту Конвенцію УНС, що відбудеться в Шикаґо в другій половині травня цього року, Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Дітройті скликав організаційну нараду, що відбулася в суботу, 12-го лютого ц р. У нараді взяли участь, голови, секретарі та відділові організатори приналежних до округи відділів. Збори відкрив і ними проводив голова п. Ярослав Базюк, і їх головною темою було, на базі проробленої праці в минулому році, накреслити плян акції в передконвенційному часі. Обласний організатор п. Володимир Гірняк вказав на гарні успіхи організаційної праці Окружного Комітету в минулому році, в якому здобуто рекордове число нових членів, порівнюючи до минулих років. Це дає надію, що в цьому році акція приєднування нових членів буде ще більш поширена, та що намічену квоту 360 нових членів для округи можна буде осягнути без надто великих зусиль, маючи на приміті активність відділових організаторів, які пройшли вишкільні курси в травні минулого року. В дискусії, що велась на цю тему, найбільш оптимістично висловлювались ці організатори, що мали найкращі успіхи в минулому році. Присутні делеґати відділів на 26-ту Конвенцію УНС схвалили, що принята квота 10 нових членів для кожного делеґата в передконвенційному часі буде напевно виконана, бо деякі з них вже осягнули свою 5-ку і більше, а до Конвенції ще повних 3 місяці. В дальшому ході нарад порушено ряд актуальних справ у напрямі покращання праці Окружного Комітету, а саме: представництво округи Дітройту в головній Раді УНС, пекуча потреба зміни статуту УНС відносно Окружних Комітетів та нового Правильника для них, доцільність процентового покажчика, а не лише чисельного, здобутків округ у приєднуванні нових членів та багато інших. На ці теми забирали слово пп. С. Хомяк, І. Стočанський, М. Ярема, Д Копильовський, А. Триш, В Дідик, В. Борискевич, В. Папіж і інші. Усі ці справи будуть оформлені в одну цілість на окремій нараді конвенційних делеґатів округи, які будуть служити як рекомендації делеґатам на 26-ту Конвенцію УНС. Рішено також, що річні загальні збори Окружного Комітету відбудуться в суботу, 5-го березня 1966 року в залі Українського Демократичного Клюбу при вулиці Ґрейлінґ в Дітройті.

УКРАЇНЦІ В ПРОВОДІ МІСЬКОГО БІБЛІОТЕЧНОГО КОМІТЕТУ ВІННІПЕҐУ

Вінніпеґ. — На інавґураційному зібранні Бібліотечного Комітету Міської Ради Вінніпеґу, що відбулося 26-го січня ц. р., обрано головою цього Комітету міського радного, відмого громадського діяча, П. Паращина. В склад управи Комітету ввійшов проф. Яр. Рудницький, президент УВАН у Канаді.

ДЕ ҐОЛЛЬ ЗНОВУ ПРОПОНУЄ СЕБЕ КОМУНІСТАМ, ЯК МИРОВОГО ПОСЕРЕДНИКА У В'ЄТНАМІ

Париж. — Французький президент Шарль де Ґолль звернувся 8 лютого ц. р. до президента Північного В'єтнаму Го Чі Мінга з надзвичайно ввічливим листом, в якому він запевняє того комуністичного атажка, що Франція завжди готова взяти „активну участь" в мирному полагодженні в'єтнамського конфлікту, „як тільки це буде можливо". Формально звернення де Ґолля було відповіддю на листа Го Чі Мінга з 24 січня, в якому Го Чі Мінг просив де Ґолля, щоб той ужив свого престижу для спаралізування „перфідних нових маневрів З'єднаних Держав у В'єтнамі". У своїй відповіді, що її оприлюднено 15 ц. м., французький президент не називає Америки за іменем, але дає виразно пізнати, що він не погоджується з американською політикою у В'єтнамі та, зокрема, не поґоджується з бомбардуванням Північного В'єтнаму і збільшуванням збройних сил ЗДА на терені Південного В'єтнаму. Де Ґолль підкреслює в своєму листі, що він був і є глибоко переконаний, що „воєнна розв'язка у В'єтнамі не можлива" та висловлює навіть жаль з приводу французько - в'єтнамської війни, яка закінчилась в 1954 році прогрою Франції. „Коли б було краще зрозуміння між нашими народами, то Ваша країна не була б в 1954 році поділеною" — пише де Ґолль. Він твердить, що мир у В'єтнамі треба основувати на Женевському договорі з 24 липня 1954 року, який ґарантує самостійність В'єтнаму та забороняє всяку „інтервенцію з-зовні". Де Ґолль вважає, що обидві частини В'єтнаму повинні бути невтральні та пропонує три стадії замирення: проголошення воєнного перемир'я, встановлення „репрезентаційного" уряду Південного В'єтнаму, під яким він, мабуть, розуміє коаліційний уряд з участю комуністів, та скликання Женевської конференції, яка заґарантувала б суверенність, недоторкальність і невтральність однаково Північного, як Південного В'єтнаму. Де Ґолль стверджує, що теперішня ситуація у В'єтнамі є „запереченням" принципів „незалежности, невтральности і невтручання чужосторонніх держав". Де Ґолль заявляє бажання зберігати з „вашим урядом" — пише він Го Чі Мінгові „всі контакти, які можуть бути корисні". Тому, що така титулятура і майже сердечний тон листа де Ґолля до Го Чі Мінга вказували б на бажання Франції офіційно визнати комуністичний режим Північного В'єтнаму та обмінятись з ним амбасадорами, французьке міністерство закордонних справ поспішилось заявити, що така інтерпретація заяви де Ґолля не вірна та що Франція зберігатиме надалі тільки консулят у Ганою.

СВІТОВА ОПІНІЯ ПРОТИ ЗАСУДУ ПИСЬМЕННИКІВ У МОСКВІ

Москва. — До Москви прийшли вістки про те, що світова публічна опінія гостро критикує важкий вирок совєтського суду в Москві для Андрея Синявського і Юлія Даніеля, двох письменників, яких твори із критикою комуністичного режиму появились за кордоном. Московська преса, а спеціяльно „Правда" покликаються на реакцію совєтської публіки, яка оплесками схвалювала присуд, що визначив для Синявського сім років важких робіт у таборі праці, а Даніелеві п'ять років такої самої кари. Совєтська преса не каже, що на суді була лише виселектована публіка, не допустили там ні студентів Синявського, який не лише здібний письменник і промінентний критик, що надрукував низку блискучих статей у совєтській пресі, але теж професор Московського Інституту Світової Літератури. Не дали дозволу побувати на суді і п'ятнадцятирічному синові Даніеля. „Правда" заявляє, що „наклепники покарані справедливо". Світова опінія обурена і гостро критикує совєтську „справедливість", яка за деякі критичні думки засудила письменників на довгі роки важких робіт з таборах праці. Навіть комуністичні партії у Британії, Данії й Італії поставились критично до московського суду над письменниками. Італійська комуністична газета „Ль Уніта" заявила відкрито, що „засуд безсумнівно зависокий". Секретар британської комуністичної партії Джон Ґоллян критикував публічний суд над письменниками у Москві за те, що не допущено там закордонних журналістів. Паризькі газети висловили побоювання, що такий гострий вирок на письменників за їхні твори може спричинити погіршення совєтсько-французьких відносин. Це напевно вплине на зменшення культурного обміну і викличе більше недовір'я до совєтського режиму. Газети, що стоять близько до урядових кругів президента де Ґолля пишуть, що московський процес — це комедія на процес. Запротестували проти присуду письменників письменницькі організації багатьох країн. Московський засуд письменників — це доказ, що у совєтській країні немає найменшої свободи думки і слова.

Краєва Рада УККА продовжуватиме свої наради цієї суботи

Ню Йорк. — Започатковані, але не закінчені в суботу, 11-го грудня 1965-го року наради Крайової Ради Українського Конґресового Комітету Америки будуть продовжуватись в найближчу суботу, 19-го лютого 1966. Крайову Раду УККА становлять, як відомо, члени Екзекутиви, Політичної Ради і Ширшої Ради. Під час нарад 11-го грудня вислухано доповіді президента проф. д-ра Лева Добрянського та звітів поодиноких членів Екзекутиви й Контрольної Комісії і започатковано дискусію, якої з огляду на велику кількість зголошених до слова учасників нарад не можна було закінчити. Наради в найближчу суботу відбудуться в готелі Статлер-Гілтон при 34-ій вулиці та 7-ій Евню і почнуться о год. 10-ій перед полуднем. На порядку цих нарад, крім коротких доповняючих звітів членів Екзекутиви, є продовження дискусії над звітами та кінцеві ухвали.

Консисторія УГПЦ створила студійну комісію

Вінніпеґ. — Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді створила — як подає „Вісник" з дня 15-го лютого — Дослідно - Студійну Комісію, завданням якої є „основно, широко і вичерпно простудіювати різні проблеми релігійного, освітнього і національного характеру, що стоять перед Церквою". До складу Комісії покликані: суддя Іван Соломон (голова), протоєрей — Дмитро Лучак, Орест Мисак, прот. Василь Федак, прот. Сергій Кіцюк, д-р Ізидор Глинка й Олександер Мех (члени), як теж Зенон Саменець (дорадник). Ця Комісія має — згідно з ухвалою Третього Собору — простудіювати стан релігійности і національности в УГПЦ і до року передати свої рекомендації Проводові Церкви. У своїй праці Комісія займеться аналізою ґрунту для плекання української мови в Канаді, справою недільних шкіл і справою навчання української мови у державних школах, проблемами виховання молоді, мішаними подружжями, Світським апостолятом, взаємовідношенням Церкви і світських організацій, як теж зовнішніми зв'язками Церкви і світських організацій.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

НТШ ВШАНОВУЄ СТОРІЧЧЯ НАРОДИН САМІЙЛЕНКА

Ню Йорк. — Філологічна Секція НТШ влаштовує в суботу, 19. лютого 1966 р. в годині 6-ій вечером, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вуляця в Ню Йорку — Наукову Конференцію для вшанування сторіччя народин письменника Володимира Самійленка. Конференцію відкриє проф. д-р В. Лев. Доповідь на тему „Творчий шлях Володимира Самійленка" виголосить ред. Василь Верган, а проф. д-р В. Лев говоритиме на тему „Володимир Самійленко як перекладач із чужих мов". Конференція є призначена для ширшого загалу громадянства.

ЗАПОЧАТКУВАЛИ УКРАЇНСЬКО-ФРАНЦУЗЬКУ НАУКОВУ СПІВПРАЦЮ

Вінніпеґ. — Факультет Літератури найстаршого французького університету Ляваль у Квебеку звернувся до Голови Української Наукової Ради Канади проф. Яр. Рудницького в Вінніпеґу з запрошенням взяти участь у ювілейному виданні університету „Каєр". Проф. Рудницький переслав редакції „Каєр" статтю з ділянки методології назвознавства, яку прийнято до друку й яка появиться з весною 1966 року. Крім цього бібліотека університету Ляваль замовила деякі видання Української Вільної Академії Наук у Вінніпеґу для поповнення свого славістичного й мовознавчого відділів.

ПАНЕЛЬ НА ВИСОКОШКІЛЬНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ СУСТА

19 лютого ц.р. СУСТА уладжує в залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку Високошкільну конференцію, в рамах якої відбудеться панель з доповідями та музичні продукції. Між сольовими точками виступить молодий челіст-віртуоз із музичної школи Джульярда Доріян Рудницький на місце п. Рафаїла Венке, про виступ якого повідомлялось раніше. Конференція, яку організує віце-президент СУСТА для культурно-освітних справ Андрійко Шуль, розглядатиме сучасне українське мистецьке життя в ЗДА. Вона буде вестися під назвою „Українське сучасне образотворче і музичне мистецтво, проблеми і перспективи".

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ АКАДЕМІЮ У ЧЕСТЬ ПРЕЗИДЕНТА Д-РА СТЕПАНА ВИТВИЦЬКОГО

В четвер, 10. лютого ц.р. в помешканні Представництва Виконавчого Органу У.Н. Ради в Ню Йорку відбулося засідання Ділового Комітету, покликаного для вшанування пам'яти померлого в минулому році президента У.Н.Р. в екзилі д-ра Степана Витвицького. Після обговорення біжучих організаційних справ і вислухання звідомлень Комітет ухвалив улаштувати урочисту Академію у честь д-ра Степана Витвицького наприкінці березня ц.р. Докладна дата, як теж докладна програма будуть подані пізніше.

На нашій, не своїй землі...

ВИКЛАДИ УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРИ НТШ

Ню Йорк. — Філософічно-філологічний факультет Університету Українознавства при НТШ продовжує виклади в суботу, 26 лютого в годині 4-ій по полудні, в залі НТШ, 302 Вест 13 вулиця в Ню Йорку. Лекції читатимуть: проф. І. Губаржевський про українську літературу старої доби, мґр Л. Храплива про українську літературу нової доби та проф. К. Кисілевський про лексику української літературної мови в сучасному і минулому.

В біжчому семестрі є передбачені ще крім того такі виклади: проф. П. Ковалева про історичний розвиток української мови, проф. В. Лева про нову українську літературу, проф. Ю. Шумовського про археологію в Україні, проф. А. Москаленка про історію України, проф. Д. Горняткевича про історію українського мистецтва і директора факультету, проф. М. Величківського про економіку України.

ДОПОВІДЬ ПРОФЕСОРА ДАМІЯНА

Ню Йорк. — В Українському Інституті Америки доповідав 5-го лютого ц. р. проф. Джордж Д. Даміян на тему „Політична філософія суперечностей у комунізмі".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY. N.J. 07303

Готуймося до 50-их роковин Української Революції

У наступному році сповниться 50 років з того часу, коли після понад 200-літньої російсько-царської неволі прокинулась і відродилась українська нація. Це був могутній зрив, про який не мріяли і найбільші українські ідеалісти з попередніх років, коли від молдавина аж до фіна все мовчало, коли в Україні не вільно було друкувати ані прилюдно промовляти по-українськи, коли були заборонені навіть побутові театральні п'єси й народні ґанки та пісні. Не було ні одної української газети, ні одної української школи, Церква, міста, всі установи були тотально зрусифіковані. Наче мітичний Фенікс із попелу, наче казкова царівна, що прокинулась від поцілунку царевича, повстав український нарід і стомилевими кроками, впродовж тижнів-місяців ішов від звичайної маніфестації своєї національної самобутности до зповні викристалізуваної державно-політичної програми. Акт 22 січня 1918 року — блискуче завершення того революційного процесу, що не був підготований, не мав під собою ніякого зорганізованого підґрунтя, не мав тієї бази, якою є глибока національно-політична свідомість всіх прошарків народу, а все ж був проголошений і став ясним дороговказом для тодішнього, нашого й майбутніх поколінь

Наступного року треба буде відсвяткувати те чудо, яким була українська національна революція 1917 року. Раз-у-раз чуємо, що на нашу молодь гнітюче впливають відзначування різних роковин, які пригадують нам наші минулі поразки. Відродження української нації в 1917 році це щось більше, як найсвітліша військова перемога. Наслідникам царської Росії вдалося знищити молоду українську державу, але протягом 45-ох років вони даремне намагаються знищити відроджену націю. Три Універсали — це докази великої мудрости тодішнього імпровізованого проводу України, який, не мавши за собою державно-політичного й адміністраційного стажу, але мавши революційний розмах, захоплення, невсипущу працьовитість, видав з-поміж себе фанатиків боротьби за рідну волю і — творив і діяв. Очевидно, провід допускався помилок, бо коли чудом було те, що постав він із пустки, то не міг він бути непомильним. Але в 50-ліття української революції треба буде передусім класти натиск на пригадування невмирущости українського духа й на переведене 50 років тому стихійне самовизначення українського народу.

Тому те 50-ліття повинно стояти на першому місці всієї нашої громадської діяльности. Воно подає першорядну нагоду спопуляризувати українську визвольну справу не тільки серед власного громадянства, яке, ніде правди діти, інколи розгублюється в дрібних суперечках, але й серед американського світу. Воно подає першорядну нагоду пригадати американській пресі й широкому американському громадянству, що понад 40-мільйоновий нарід на Сході Европи, який 50 років тому самовизначився, став предметом першого агресивного походу московського червоного імперіялізму. У 50-ліття української революції варто не тільки влаштовувати наукові з'їзди й академії, але й скликати Світовий Конгрес Українців — у 1967 або у 1968 році.

Готуймося вже тепер до гідного, величного, пляново-го й корисного відзначення 50-тиліття української визвольної революції!

Провокація за маскою пацифізму

Останнім часом появилась нова пошесть — безвідповідальної анонімщини. Як подає преса, деякі батьки, сини яких загинули на фронті у В'єтнамі, дістають анонімові листи провокаційного змісту. В момент, коли вони в глибокому смутку переживають втрату своїх дітей, коли потребують підтримки і розради, невідомі особи присилають їм листи, в яких засуджують їхніх дітей, що згинули в рядах американської армії. Ось, наприклад, до матері вояка з Філядельфії, що недавно був відзначений за геройство, а після того загинув у бою на в'єтнамському фронті, прийшов анонімовий лист такого змісту: „Ми не маємо співчуття для вас з причини смерти вашого сина. Чого він шукав у В'єтнамі, чого вбивав людей, яких не знав, за десять тисяч миль від свого дому? Він дістав своє за своє".

Акція висилання листів до батьків, що втратили своїх синів-вояків у В'єтнамі, підшиває собі наліпку пацифізму. Відомо, що американці бажають миру у світі. Військові дії, що їх веде американський уряд у В'єтнамі — це не є агресія. Це лише оборона мирного населення і його уряду проти нападу з півночі, проти наступу комуністичного В'єтнаму, з яким упарі йде міжнародна комуністична змова. Анонімові автори листів використовують миролюбність американців і свою провокацію закривають маскою пацифізму. Провокаційна форма і зміст вказують на те, що їх автори — це люди, позбавлені всякої людяности і відповідальности.

Не може бути сумніву, що цією акцією керує ворожа, комуністична рука. Бо годі уявити собі в нашій країні чесного громадянина, який міг би вислати такого обурливого листа до людини, що переживає найтяжче горе. І тому справедливо вимагає преса і вся публічна опінія країни цю акцію викрити, а її ініціяторів та виконавців належно засудити.

Ця акція надзвичайно болюча для батьків, які втратили своїх синів і заслужили на загальні вислови співчуття від усіх громадян нашої країни, бо вони віддали їх на те, щоб своїм життям припинити агресію міжнародної комуністичної змови проти вільного світу. Ця акція болюче і шкідлива також для вояків, які стоять на фронті у В'єтнамі в обороні свободи всіх, загрожених комунізмом людей і народів. Ця акція болюча і образлива для всього американського народу, бо вона у провокаційний спосіб зневажає американських вояків, які виконують свою громадянську повинність у військовому однострої, кривдить родини цих вояків і баламутить суспільство.

Боротьба проти цієї акції — це боротьба проти анонімовости. Анонімовість — невластива вільному суспільству. У демократичній системі людина має право висловлювати свої думки. Мирна чи воєнна розв'язка в'єтнамської проблеми є темою публічного обговорення спеціяльної комісії Конгресу. В американському суспільстві немає місця для анонімів, тож нема сумніву, що за тими анонімами криється та сама темна сила, що зазіхає на вільний світ своєю агресією у В'єтнамі, сила, здібна на всяку підлість і провокацію, на всякий злочин.

Мих. Калинецький

НОВА ДОКТРИНА І ДОВКОЛА НЕЇ

Куритиба. — Як повідомляє бразилійська преса, завдяки здобутим розвідками західньоевропейських країн таємним матеріялам, стала відомою нова військова доктрина Москви. Вона вже схвалена й затверджена керівними особами совєтської армії і дістала позитивну оцінку від партії. Її тепер широко пропагують в усіх з'єднаннях наземних військ і авіяції СССР.

Ця доктрина передбачає проведення війни трьома, дуже короткими, послідовними етапами; з них два перші — руйнуючі, а останній третій — „будуючий". Війна має бути нуклеарною, блискавичною. В першому її етапі піде напад з далекої віддалі, здійснений при допомозі ракет. Ті ракети понесуть до ворожої країни величезну кількість нововинайденої знищувальної ядрової зброї. Відразу після потужних вибухів до тієї країни вирушить авіяція, перевозячи панцерні частини. Останні мають захопити стратегічні пункти, головні шляхи й міста. Тоді настає третій етап, заключний — в окупованій країні створюється прихильний для комунізму уряд.

Згідно з цією доктриною „клясична" артилерія втрачає своє значення.

Про совєтську військову доктрину перед другою світовою війною при різних нагодах згадували Сталін і Ворошилов: Москва ні на кого нападати не збирається, але зовнішньому напасникові „не дістанеться жадний вершок совєтської землі", і сама війна провадитиметься „на чужій території". У такому дусі діяла й совєтська пропаганда.

Однак, на ділі робилося інакше. Фінляндія, балтійські держави, Польща і Румунія не думали ставати на прю з СССР, але московського нападу не оминули. Далеко гірше для СССР випала війна з Німеччиною, коли Гітлер таки ударив першим. І в перших місяцях війни совєтська армія не відступала, а безладно, панічно тікала, втрачаючи мільйони вояків полоненими, забитими, пораненими, залишаючи на кинутих позиціях гармати, автомобілі, танки й навіть літаки.

Коли німці підступали до Москви, совєтський уряд накивав п'ятами до Куйбишева, всі надії поклавши на неозорі простори СССР та на сувору зиму.

По війні не було чути про якусь ґрунтовнішу зміну совєтської військової доктрини. „Офіційно" Москва й далі не збиралася атакувати когось першою, а дбала лише за власну „ефективну" оборону і про „грізну відплату". Правда, межі „недоторкальної землі" Кремль поширив на всі країни „соціялістичного табору". До речі, воєнне міністерство в СССР і досі називається „міністерством оборони", чим назовні підкреслюється „неагресивність" червоної імперії. Такій офіційній настанові відповідає і підступна політика „коекзистенції".

Отже, нова доктрина справді є новою, бо ґрунтується вона не на відплатному, а на наступальному ударі. Це є наскрізь агресивна, імперіялістична, загарбницька доктрина, яка незаперечно стверджує наміри червоної Москви брутальною силою, нуклеарною зброєю насаджувати у світі комунізм, підкорювати нові країни й народи. В такому дусі виховується тепер совєтську армію.

На цьому тлі характеристичним був виступ Рашідова, першого секретаря ЦК комуністичної партії Узбекістану та кандидата в члени Президії ЦК КПСС, на недавній „триконтинентальній конференції" в Гавані. Рашідов рішуче приобіцяв всебічну допомогу тим, хто збирається валити уряди й режими в країнах Латинської Америки. Практично це має реалізуватися так: московські інструктори на Кубі вишколюватимуть заколотників, підривників, саботажників, яких тепер прийнято чомусь називати партизанами; потім їх озброюватимуть, перепроваджуватимуть надійними шляхами до відповідних країн, а там постачатимуть усім потрібним. Має це все робитися під маркою Куби, але кожному ясно, що Фідель Кастро без Москви не годен ступити кроку, особливо, коли йдеться про завоювання Латинської Америки.

Цілком слушно зробив уряд Перу — при повній підтримці урядів більшости американських країн, — засудивши Совєтський Союз за агресивні наміри, за неприховане втручання до їх внутрішніх справ. Рашідов, хоч і без нуклеарної зброї, виразно показав Москву на „триконтинентальній конференції" в ролі агресора.

Нову московську доктрину опрацьовано однобічно, з єдиним унапрямленням — вдарити несподівано першими, а тоді легко й швидко перемогти. Ідею блискавичної війни Москва, без сумніву, запозичила від Гітлера, доповнивши її застосуванням нуклеарної зброї. Вона не бере під увагу часткових поразок, навіть найменших перепон, затримок у її здійсненні. Все має йти тільки так, як зазначено в плянах генерального штабу. Творці цієї доктрини, очевидно, гадають, що їхні противники нічого путнього для своєї оборони, а то й відповідного удару, придумати неспроможні. Тому ідея блискавичної війни Гітлера померла зараз же, коли англійці затримали, а потім змусили до відступу, в далекому африканському Торбуці Роммеля.

Нова військова доктрина Москви в кінцевій її фазі передбачає встановлення в захопленій країні „приятливого для комунізму" режиму. А як бути з комуністичними країнами, зокрема з „братнім" Китаєм? Чекати його нападу, щоб потім відплачувати? Свого часу СССР відтягався з нападом на

(Закінчення на стор. 4-ій)

Лев Шанковський

ВИДАННЯ „ІСТОРІЇ УКРАЇНИ-РУСИ" АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

I

Проєкт відзначення ювілейного року проф. Михайла Грушевського виданням його 10-томової „Історії України-Руси" англійською мовою, зголошений проф. Любомиром Винарем у статті „Ювілейний рік проф. Михайла Грушевського" („Свобода" з 4 лютого ц. р.) заслуговує на широку й повну підтримку всієї української громади в ЗДА.

Видання найвизначнішого твору нашого найбільшого історика мовою, що є рідною або зрозумілою для 500 мільйонів людей у широкому світі, було б може найвизначнішим успіхом української еміграції і значною допомогою її для визвольної боротьби українського народу. Можна тільки жаліти, що на цю нашу допомогу український народ мусить так довго чекати, але дійсно — краще пізно, як ніколи, і тому для реалізації проєкту проф. Л. Винаря мусять бути відкриті всі наші гаманці: союзові, самопомічеві, організаційні та приватні.

Ледве чи можна було б уявити собі сильніший удар по московській, білій та червоній фальсифікації історії Східньої Европи, як появу „Історії України - Руси" проф. Грушевського англійською мовою — праці, що, без перебільшення, не має собі рівної в історіографії Східньої Европи. Англосаксонські історики мусіли б, врешті, конфронтувати свої погляди на історію Східньої Европи, запозичені від Карамзіна, Ключевського чи Соловйова, з працею великого українського історика, схему якого прийняли були навіть московські історики (Пресняков, Прісєлков, Покровський та ін.).

До речі, для цієї мети не надається видана вже англійською мовою однотомова „Історія України - Руси" з огляду на свій популярний характер. На цю обставину, між іншими, звернув був увагу американських істориків у своїй рецензії на сторінках „Ди Славік Ревю" — відомий знавець українських справ — проф. Джан А. Армстронг.

З одним можна в проєкті проф. Л. Винаря не погоджуватися, а саме може з перебільшеною обережністю, яка залишає для реалізації проєкту аж довгих десять років. Мені здається, що час цей можна скоротити на половину, а при цьому подбати, щоб перших п'ять томів, особливо важних для нас, видано найпізніше за два роки. Думки такі вимагають певного узасаднення.

Ніхто не думає применшувати колосальних труднощів реалізації проєкту проф. Л. Винаря. Адже ж потрібно перекласти яких 7,200 сторінок тексту, текст цей дбайливо зредаґувати, зокрема пристосовуючи спосіб цитування і ноток до вимог та звичаїв, що зобов'язують в англо - саксонських країнах. Подекуди треба ці нотки модернізувати, вказуючи на найновішу літературу предмету.

Окремо стоїть питання ілюстраційного оформлення, яке потрібне в книзі для англо - саксонського читача, а також справа доведення „Історії України - Руси" до наших днів, що колективно повинна бути опрацьована нашими істориками під енерґійною редакційною рукою. Цілість мусить бути надзвичайно дбайливо скореґована і надрукована. Для всієї цієї праці потрібно не тільки капіталу, але й штабу людей при повному навантаженні. Мені здається, що трудніше буде підібрати цих людей, як знайти потрібний капітал.

Окремі труднощі насуваються в зв'язку з браком добрих перекладачів - українців, бо й ті нечисленні, що є, перевантажені своїми замовленнями докраю. І тому, якщо проєкт проф. Л. Винаря повинен бути зреалізований у коротшому терміні, нам треба звернутися до перекладачів - чужинців. Такі існують у великій кількості й перекладають десятки тисяч сторінок російського тексту на англійську мову кожного року. З власного досвіду знаю, що в однаковій мірі добре перекладають вони також з української мови, при чому роблять це діло швидко і не дуже дорого (5-7 дол. за сторінку). Це — перекладачі - спеціялісти, і з їх послуг треба користати.

Так чи інакше, на перший погляд може здаватися, що видання „Історії України-Руси" англійською мовою, з уваги на його високі кошти й великі технічні труднощі, нам непідсилу, але це так тільки на перший погляд. Коли застановитися над комерційними можливостями поширення цього видання, високі кошти маліють, знаходячи своє економічне виправдання, а труднощі не здаються вже непоборними. Треба тільки прийняти за підставу всієї калькуляції, що видання „Історії - Руси" не сміє бути дефіцитовим, навпаки, воно повинно принести прибутки, які служитимуть справі дальшого видання потрібних українських книг англійською мовою, як, наприклад, „Історії української літератури" проф. Грушевського чи проф. Чижевського, „Археології України" Пастернака, „Географії України" Кубійовича, „Атласу України" тощо. І для видання праць наших молодих науковців, що може й написали б їх, якби знали, що існують такі можливості.

(Продовження буде)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ФАНТАСТИЧНІ ВИГАДКИ

У „Свободі" (ч. 14 ц. р.) надруковано статтю М. Килимного „У Києві регабілітували ... імператрицю".

Автор твердить, що родину царя Миколи II розстріляно за наказом Свердлова. Насправді ж було так: Під натиском білої армії большевики панічно лишали Єкатеринбурґ, зв'язок з Петроградом урвався. Вся влада лишилась в руках комісара Бєлобородова. Евакуювати родину царя не було часу. Комісар дав наказ чекістам — матросам усіх розстріляти. Пригадуємо, що в ті часи накази від уряду давав тільки Ленін.

Далі автор твердить: „Так, у Києві, на Олександрівській, тепер вулиці Революції (не Революції, а Кірова — О. З.), на початку Липок, на мальовничому узвишші над Дніпром покійна імператриця Марія Федорівна особисто вибрала була місце для побудови палацу". Далі розповідається, де розташовано палац і як він виглядає.

А в дійсності? Закладено палац у 1747 році, разом з Андріївською церквою, і побудовано за зразком палацу О. Розумовського в Перово під Москвою, який збудовано за проєктом архітекта В. Растреллі. Перший поверх і фліґелі — кам'яні, другий поверх (28 кімнат) дерев'яний. Будівництво закінчено в 1755 році.

Отже, палац закладено 218 років тому. Як же могла імператриця Марія Федорівна обрати місце для нього, коли ще й батька її на світі не було?

У 1819 р. горішній поверх згорів. Його відбудовано за проєктом архітекта Маєвського аж у 1870 році, і архітектура палацу має тепер характер барокко.

Хоч цей палац був царським, у ньому з 1806 по 1810 рік мешкав російський полководець М. Голеніщев - Кутузов, а згодом генерал М. Раєвський.

У 1934 р. в палаці розмістився Всеукраїнський Центральной Виконавчий Комітет — ВУЦВК. Пізніше виявилося, що він зовсім не надається для цієї установи: вузькі, кручені коридори, низька стеля тощо. В 1935 р. запроєктовано збудувати для Верховного Совєту окремий будинок.

М. Килимний пише: „В самому куті подвір'я, за проєктом відомого архітекта Заболотного, поставлено новий великий будинок Верховного Совєту УССР".

Насправді ж цей будинок побудовано на розі вулиці Кірова та площі Верховного Совєту між Першотравневим і Радянським парками. Однак, цим будинком, що його викінчено в 1938 році, проблеми не розв'язано, і по війні до цієї споруди зробили прибудівку. Тепер він набрав форми літери „г". Прибудівка зіпсувала первісний вигляд.

Кілька слів про „нощу", „линву" і „барабан", що їх згадує Килимний. Мені часто приходилося бувати в тому будинку в службових справах. Згаданих „атрибутів" я там не бачив, бо й найкращий технік не зміг би їх там приладнати. Висота з вестибюлю на поверх становила всього лише 11 чи 12 східців. А до того ж кабінет Петровського був на партері.

До речі, в київський період Г. Петровський був людиною непомітною, застрашеною, зацькованою. До нього малохто звертався в будьякій справі, не так як, у 1925 - 1928 роках. Непомітно він і зник із Києва.

Ол. Зозуля

Дітройт

ДО „ДІЯЛОГУ ПРО НУДНІ ЧАСИ"

У зв'язку з статтею „Діялог про „нудні часи" (розмова з юним філателістом), надрукованою в „Свободі" з 26 січня ц. р., прошу ласкаво подати до відома Ваших читачів погляди довголітнього колекціонера і любителя поштових марок України.

Українські поштові марки, видані в 1918-20 роках — це один з найкращих документів української державности. Не дивно, що їх тепер обмаль на філателістичному ринку: вони вже майже 50 років виконують свою місію. Незалежно від того, що „десь - колись були поштові марки України", як пише шановний автор статті, ці марки, так само як рідкісні і вартісні марки інших країн, ціняться відповідно високо, і їх не так легко набути 14-літньому юнакові, як, наприклад, марки нових африканських країн чи навіть Монголії, які можна купити за кілька центів штуку в будьякій філателістичній крамниці Ню Йорку або Лондону.

За останні роки я мав нагоду не раз зустрічати і купувати поштові марки України на міжнародних філателістичних авкціонах в Лондоні, Ню Йорку, Торонто, Сан Франсіско, в Швайцарії, Німеччині, Франції і т. д. Я цікавлюся цим, і тому орієнтуюся, як виглядає професійний філателістичний ринок.

Каталоги таких, наприклад, фірм, як Скатта у ЗДА, Стенлі - Гіббонса в Англії, Цумштайна у Швайцарії, Міхля в Німеччині, мають окрему секцію, у якій зареєстровані й оцінені поштові марки України. Філателістичні журнали різних країн часто друкують дослідні дописи про марки України.

В альбомах поважних фірм, зокрема згаданої фірми Скатт, є місце також і для марок України.

Хоч Україна не видає тепер своїх поштових марок, тисячі людей оглядають на міжнародних виставках українські марки, видані в 1918-20 роках. Для прикладу подаю виставки, де були виставлені поштові марки України: Ню Йорк 1959 р. („Свобода" з 4 грудня 1959); Сан Франсіско — квітень 1961; Лос Анджелес — жовтень 1961; Прага — Чехо-Словаччина — 1962; Клівленд — 1963 („Свобода" з 10 серпня 1963); Атлантик Сіті — 1964; Мемфіс і Шикаґо — 1965. У 1965 році відомий філателіст д-р Євген Котик був нагороджений два рази золотою медалею за свою збірку поштових марок України на виставці в Мемфісі і в Шикаґо.

Всім відомо, що Україна є членом - засновником Організації Об'єднаних Націй, але це ще не означає, що з тої причини вона може видавати свої поштові марки. Всім відомо, що рівночасно з тим Україна є одною з республік СССР із центральним урядом в Москві. В гіршому становищі опинилися Литва, Латвія і Естонія, які до 1940 року були самостійними державами. Тепер на території цих країн уживаються поштові марки СССР так, як і в Україні.

На мою думку, якщо б Україна мала видавати свої окремі поштові марки, такі, наприклад, як Польща або Мадярщина, поширюючи ними комуністичну пропаґанду по цілому світі, то краще, що вона їх не видає.

14-літній юнак у Канаді скорше чи пізніше зрозуміє, чому Україна не видає своїх поштових марок. Проблема в тому, чи зрозуміє це 14-літній юнак на Україні?

Любомир Гугель

Істон, Па.

С. Рiндик

ДОЛЯ ІДЕАЛІСТА

(Давня історія)

(7)

По цій розмові проминуло кілька років, але батькова наука не минулася марно. „Женися, сину!" бриніло раз-у-раз десь там, де перебуває пам'ять. Особливо тоді, коли чоловік натрапляв на гарну дівчину. А потім забувалося. Аж нарешті Марусина садиба примусила Рекошу признати батькові безперечну рацію.

— Якась у тому правда є, що люди не шанують нашого брата, — сказав собі. — Рішуче треба женитися!

І незабаром були пороблені останні кроки до одруження. Був призначений день шлюбу, і Рекоша справив своїй молодій шлюбну сукню, як воно ведеться на Україні з давніх давен. Це була сукня з довгим хвостом — „шлейфом". Щоб той хвіст не волікся по землі і не змітав брудів, треба було комусь носити його. Цю службу мала виконувати маленька Ліда, дівчинка сусідів. Закони шлюбної естетики вимагали, щоб і шлейфоносиця була відповідно вбрана. Тому для Лідки пошили пишну сукню, що роздавалася широким дзвоном на всі боки і перетворювала дівчинку в метелика. Цю суконку теж справив Рекоша.

Усі раділи, але найбільшу радість мала маленька Лідка. Тепер вона проживає в Америці, між нами, і охоче оповідає своїм унучкам про свій перший у житті виступ на весіллі. Насамперед оповідає про те, як вона була вбрана. З огляду на те, що подробиці цього весілля я маю від неї, вважаю за свій обов'язок спинитися трохи ширше на тих деталях, що її найбільше цікавили.

Пані Ліда має не абияку пам'ять. Пам'ятає до найменших подробиць, із чого і як була вшита її суконочка, скільки мала шлярок, фальбанків, оборок і волянів, на скільки ґудзиків, застібок, гачків та кнопок застібалася і т. ін. Суконка була з французького матеріялу (деп'юр чи дип'юр, чи трохи інакше), білого кольору. Це була густа сітка, а по ній ще густіші квіти барокового стилю. Від колін до пояса було п'ять кругів шлярок, один за одним на рівних відступах. А пояс був із білого шовку, перев'язаний ззаду пишним бантом. Пані Ліда запевняє, що тепер таких бантів не вміють в'язати, особливо тут, в Америці. Далі йшла блюзочка з короткими рукавами, з оборочками на кінці, замість шлярок. Шия теж тонула в багатій оборочці. Під суконочкою було комбіне з білого атлясу. А на ногах білі черевички й білі панчішки. На внучок пані Ліди цей опис робить сильне враження і викликає посилену роботу уяви.

Свою суконочку Ліда вбирала щонайменше два рази на день, дивилася на себе в дзеркало і, коли не було свідків, легенько пританцьовувала і приспівувала:

Подивіться ви, паниченьки,
Які в мене черевиченьки!
Черевички пан-отець
покупив,
Щоб хороший молодець
полюбив.
Панчішечки пані-матка
дала,
Щоб хороша панночка
була!

Був би забув за коси. Тоді ще дівчата носили коси, не обтинали, як тепер, коли коса перестала бути символом непорочности. Перед шлюбом зробили Ліді шість кісок, що спадали ззаду до пояса. Не були заплетені, тільки накручені і вагалися, як легкі спружини. А на голові був вив'язаний багатий бант, із білих стрічок. Як він там держався, я забув спитатися.

Як я вже сказав, найбільшу радість із приводу майбутнього вінчання мала маленька Ліда. Лягаючи і встаючи, мала на устах щасливу усмішку: в її уяві світився образ майбутнього шлюбу з усіма його величними подробицями. Але нараз сталася прикра несподіванка ...

Десь за тиждень до самого шлюбу Рекоша довідався, що старий Черкуш, Марусин батько — хитрун і шахрай. Довідався, що він уже дві дочки, старші сестри Марусі, видав заміж із допомогою тієї самої садиби! За кожну обіцяв дати ту садибу, а потім давав ... дулю. Одурені зяті, один по одним мовчки згодилися з фактом обману, і не пустили ані пари з уст. Ні перед ким не скаржились, щоб не стати посміховищем для злосливих язиків. Поводилися на людях так, наче були безмірно задоволені своїми жінками і своєю долею. Навіть один одному не сказали ані пів слова про якусь садибу.

Дізнавшись про це, Рекоша дуже схвилювався, а ще дужче обурився. Стало йому ясно, що має бути третьою підряд жертвою брудного махлярства того хитруна, бо за Марусею ішло ще дві сестри, що їх треба було видати заміж із допомогою тієї самої садиби.

— Проміняти прекрасну Семіраміду на якусь тріскоку Марусю? Позбутися ідеалу над ідеалами і заразом стати дурнем в очах веселих глузманів? То забагато, пане Черкуше! Так воно не буде! — сказав рішуче.

(Далі буде)

ДЕЛЕҐАТУРА УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ в ЗДА

Промоція о. Семена Гаюка на доктора філософії

відбудеться в суботу, 19-го лютого 1966 р. в год. 4-ій по полудні, в залі Наукового Товариства ім. Шевченка, 302-304 Вест 13-та вулиця в Ню Йорку.

Делеґатура Українського Вільного Університету в ЗДА

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

— влаштовує —

КАРНАВАЛОВИЙ БАЛЬ

Субота, 19-го лютого 1966 року

АВДИТОРІЯ ШКОЛИ СВ. ЮРІЯ при 215 Схід 6-та вулиця в Ню Йорку

Оркестра Б. Гірняка

Аранжери: п. М. КЛИМКО, п-ні І. КОНОНІВ

Під час балю

Презентація Дебютанток

Вечірній стрій обов'язковий
Столи замовляти в Осередках СУМА

Початок — год. 8:30 вечора

Українська Православна Парафія СВ. ВОЛОДИМИРА 160 Захід, 82-га вулиця в Ню Йорку

В суботу, 19-го лютого 1966 року

в ПАРАФІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ

ТРАДИЦІЙНА ЗАПУСНА ЗАБАВА

З ВЕСЕЛОЮ АРТИСТИЧНОЮ ПРОГРАМОЮ

До танців приграватиме ПЕРШОРЯДНА ОРКЕСТРА.
Власний буфет і смачні українські страви під зарядом ПАНЬ.

Початок о 7-ій год. вечора. Вступ — 1 дол. і 50 центів.
ГОСТЯМ РАДІ

РАДА ТРОСТІВ ПАРАФІЇ

ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО

в суботу, 26-го березня 1966 року

о год. 6:30 веч.
в залі НАРОДНОГО ДОМУ
140-142 2-га Авс. в Ню Йорку
— відбудеться —

ЖАЛОБНА АКАДЕМІЯ

присвячена Св. Пам'яті Президента Української Народньої Республіки

Д-ра Степана Витвицького

ПРЕДСТАВНИЦТВО ДЦ УНР в США
КОМІТЕТ ВШ. ПАМ. ПРЕЗИДЕНТА

Всі Українські Установи й Організації просимо в цей день стриматися від уряджения інших своїх імпрез.

Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗДА

ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

присвячена вшануванню сторіччя народин письменника ВОЛОДИМИРА САМІЙЛЕНКА

Конференція відбудеться в суботу, 19-го лютого 1966 р. в годині 6-ій веч. в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вулиця в Ню Йорку.

ПРОГРАМА:

1. Проф. д-р Василь Лев: Відкриття.
2. Ред. Василь Верган: доповідь н. т. „Творчий шлях Володимира Самійленка".
3. Проф. д-р Василь Лев: доповідь н. т. „Володимир Самійленко як перекладач із чужих мов".

Вхід вільний.

Дирекція Філологічної Секції НТШ

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Монтреалі, Квебек

— скликає —

на суботу, 19-го лютого 1966 року

о год. 3-ій по пол.
в „ДОМІ МОЛОДІ" при вул. Дулют Схід ч. 120

ОКРУЖНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

ВІДДІЛІВ чч. 431, 434, 443, 465, 471, 473, 491, 492 УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

В програмі нарад:

1. Огляд праці Округи і її Відділів у 1965 році;
2. Загальний плян організаційної праці й діяльности в 1966 році;
3. Конвенційний рік та обов'язки відділових урядників і делеґатів у передконвенційному часі.

У зборах візьмуть участь:

Богдан ЗОРИЧ, Директор Канадійської Канцелярії УНС;
Василь ДІДЮК, Обласний Організатор УНС на Східню Канаду;
Остап СКВІРСЬКИЙ, Окружний Організатор УНС.

На ці збори запрошується усіх Голов, Секретарів, членів Управ, Конвенційних Делеґатів та їх Заступників.

За Окружну Управу:

Микола ГРАБ, голова — Дмитро ПОПАДИНЕЦЬ, місто-голова і секретар

Антін Малюца

ГОЛОС ЗЕМЛІ БУКОВИНСЬКОЇ

Першим, який звернув увагу на творчість покійного Олександра Вельничука, був теж вже покійний скульптор, Сергій Литвиненко. Він добився, що кілька речей покійного Вельничука були прийняті та виставлені на одній з вистав ОМУА ще в останніх місяцях життя автора. Та найбільша подяка належиться дружині, п-і Вельничуковій, що робить все можливе, щоб його діло не пішло намарне.

Як людина, — покійний О. Вельничук не був примітивом, а старшиною УГА, правником та доцентом високої економічної школи. Не вчився малярства, хіба що ходив на лекції рисунків в гімназії. Малярем аматором-самоуком теж не був аж до останніх років свого життя. Працював в Америці, як майже кожний новоприбулий на якійсь припадковій праці. Захворів на серце, став непрацездатним та останні роки життя завзято рисував і малював.

Чому? — Зобачив він раз, — вже по занедужанню, фільм „Земля" совєтської продукції на підставі повісти О. Кобилянської. „Може бути, — казав він, — що там де дія відбувалася, в моїх родинних околицях на Буковині, тепер вже так люди вбираються і виглядають, як і показано на фільмі. Може бути, що для режисерів те, що там все ще застали і зобачили, було достатньо фолкльорно - екзотичне та економічно примітивне, щоб задоволити вимоги соцреалізму. Але в часах близьких до подій, описаних в „Землі" я пам'ятаю, було зовсім інакше! Невже ж не має автентичних матеріялів і навіть пам'ять про те все пропала?"...

Вельничук, примушений недугою оставати в хаті сам, завзявся і став поспішно зарисовувати та змальовувати, як мали б виглядати побутові подробиці, особливо ті найбільше традиційні, святочні та народно - обрядові: вишивки і тканини, паска і коровай, молодий та молода, хата з обістям і т. д. — Бо коли ті, що повинні знати, не знають, ті, що повинні дбати, — не дбають (режисери, етнографи, мистці там і тут), то поки гробовий камінь те все остаточно привалить, — земля кличе, — і він, Вельничук, мистець чи не мистець, але буковинець і свідок, — мусить ще сказати своє слово.

У висліді повстав ряд творів, що мають глибоко народний характер. Стиль неаматорський теж, бо аматор завсіди придержується смаку і манере котрогось з існуючих вже напрямків. Найкраще це можна окреслити це як наївний реалізм з магічною силою. Це тяжко було сприймати естетично ще 5-10 років тому, коли останнім словом мистецького смаку були імпресіоністична аморфність та підкреслена абстрактність. Сьогодні, хто вже бачив і пережив модерний „поп арт", тому легко належно оцінити незалежність Вельничука від смаків і смачків давноминулих, минулих і сучасних напрямів і шкіл.

Неймовірний внутрішній примус заставив О. Вельничука при допомозі великої зорової пам'яті відтворити в уяві та на папері наново створити світ, що його вже в життьовій дійсності немає і більше не буде. Той уявлений світ носить в свою чергу характер контемпляційної візії, де немає вже драматичних контрастів та духових конфліктів, а все — люди, предмети, прикраси, окруження аж до найдрібніших деталів, — все має своє майже містичне буття. Того роду містична реальність вже не буває залежною від станів критичної свідомости або більшої чи меншої мистецької майстерности автора. Щоб наситити якнайбільшою реальністю свої образи з уяви - пам'яті, Вельничук робив реконструкції та студії деталів як теж цілі картини, переважно натюрморти, з натури, де обсервація поєднується з контемпляцією.

Все це виходить в О. Вельничука спонтанно та надає виїмкової виразистости його працям. Не думаю, що місце для його творів у коллекціонерських збірках малярських куріозів, ані високих галеріях вибраних архитворів, але все ж вони є мистецько сильні, виїняткові, та історично і культурно важні. Багато з його речей аж просяться, щоб їх спопуляризувати та видати як зразки народнього мистецтва, бо є вже й публіка, спрагнена автентичного народнього характеру та зneохочена і зневірена у буйних стилізаціях та інтерпретаціях народного характеру в мистецтві. Але головне і єдине місце для творів О. Вельничука в музею, в музею - архіві, музею народного мистецтва, якщо такого ще в нас немає, то конечно треба комусь його створити.

Культурно-історична вартість творів сл. п. Ол. Вельничука в тому, що колись, в майбутньому, в більше пригожих обставинах серйозний мистець графік, ілюстратор творів Кобилянської, та режисер театрально - фільмових постановок мусіли б використовувати їх як матеріял для правдивого відтворення вигляду осіб та середовища подій. Для сучасного громадянства має значення як вимовний примір того, що багатьом треба б робити.

Треба і в нашому столітті робити з минулим те, що в минулому робили з 18-им віком Метлинський, Стороженко, Шевченко, історики, етнографи, музики, мистці і люди з увагою до свого народу. Вони досліджували та утривалювали життя не лише таким, як воно було в їхні часи, але теж визбирували сліди і свідків минулого, знищеного козацтва, Гетьманщини, Січі, Гайдамаччини тощо. Немає чого чекати на якихось покликаних вибранців, немає чого лякатися восокодумних критичних фраз, а треба самим людям, як бл. п. Олександер Вельничук, взятись і утривалювати і відтворювати та унагляднювати своє особисте минуле і молодість, свою хату і село, околицю, людей, побут і життя. Всі ті речі були з боку матеріяльно - економічного „бідні, прості та відсталі". Але в аспекті духовому, моральному та культурному вони носили на собі печать таких високих людських якостей і вартостей, яких не тільки немає потреба стидатися, а можна сміло ставити як приклад та заповіт прийдешнім поколінням.

● Посадник в столиці Кенії Найробі, Чарльс Рубія, замовив собі найдорожче англійське авто „Рольс Ройс" за 30.000 дол. і наробив цим великого шуму у своєму місті і країні. 3.000 міських робітників застрайкували проти розтратної господарки міста і його посадника. Врешті президент Кенії Йомо Кеньятта перервав палку дискусію на цю тему в місцевому парляменті, заявивши, що він заборонив доставити те авто посадникові.

Нова платівка з піснями О. Лепкової-Ястремської

Недавно появилася нова платівка з піснями Ольги Лепкової - Ястремської. Це довгограйна — гайфіделіті, платівка.

Прослухавши награні пісні, відносимо враження, наче б ми були на дуже доброму концерті. Програма уложена з великою увагою, добір пісень вказує на поважне наставлення нашої співачки до вокального мистецтва. Нема ні одної точки в програмі, яка могла б нарушити високої вартости рівень виконуваних пісень, в яких віддзеркалюється широка скаля людських почувань — від найніжніших ліричних до сильно драматичних.

Хтось, може, міг би закинути, чому в програмі нема ні одної жартівливої, веселої пісні? Не мусить бути. Може співачці того рода пісні не відповідають, а може хотіла затримати характер програми і не будувати її на правах різко виразового контрасту, а дати тільки велику різнородність настроїв, витриману в рамах лірики.

Щодо виконання, то мусимо підкреслити пієтизм, з яким співачка поставилася до кожної пісні виконуючи їх з відчуттям змісту і зрозумінням стилю. Майстерне опановання віддиху позволяє їй моделювати прекрасно музичну фразу. Акомпаніює добре Ілейн Пенн.

На зміст платівки складаються: Мені однаково — М. Лисенка, Розвійтеся з вітром — Я. Степового, Мімоза — В. Грудина, Якби зустрілися ми знову А. Рудницького, О, не забудь і Верніться, сни мої — О. Нижанківського, Чи ти прийдеш — М. Гайворонського, Ой жалю мій, Над морем, Прощай і коли я тебе пригадаю — А. Кос - Анатольського, Лемківська пісня і Люлям же мі, люлям — М. Колесси та Тайна — С. Людкевича.

Бачимо прізвища відомих нам і заслужених композиторів, а новістю для нас є почути твори Кос - Анатольського. Пісні його Ольга Лепкова виконує серцем переповненим великим болем, бож це в пам'ять її рідної сестри ці пісні скомпоновані.

Обгортка плити естетична і ефектовна. На ній фото з портрету співачки (виконаного пастелею), і вона напевно буде зацікавлювати покупця послухати пісень на цій платівці.

Іванна Приймова

ПАНЕЛЬ НА ТЕМУ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Ню Йорк. — На суботу, 19-го лютого ц. р. заповіджена високошкільна конференція Союзу Українських Студентських Товариств Америки в залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку на тему: „Сучасне українське музичне й образотворче мистецтво — проблеми і перспективи". Доповідачами будуть мистець Антін Малюца, піяністка Дарія Гординська - Каранович, мистецтвознавець проф. Дам'ян Горняткевич і дириґент Іван Задорожний. Панелем проводитиме студент Андрій Штуль, заступник голови СУСТА. Після панелю відбудеться мистецький вечір, що його виконавцями будуть студенти: Марта Цибик (фортепіянове сольо), Рафаїл Венке (скрипкове сольо), Уляна Желехівська (сольо-спів), квартет ревелерсів з Нюарку й Ігор Чума (конферанс'є). Під час конференції будуть виставлені малярські праці молодих членів Української Малярської Студії. Буфет для цієї імпрези приготовлять студентки Ганстер Коледжу.

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 27-го січня 1966 року упокоїлася в Бозі на Рідних Землях на 68-му році життя наша Найдорожча МАМА і БАБЦЯ

МЕЛЯНІЯ ГЛУХ

з дому НАЛИВАЙКО

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА відправиться в суботу, 19-го лютого 1966 р. о год. 8:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Горем прибиті:
син — РОМАН
донька — МАРІЯ з мужем в Україні
внуки — ЛІДІЯ і БОГДАН

ГУЦУЛЬСЬКИЙ ОСЕРЕДОК в НЮ ЙОРКУ

ділиться з усією Гуцульщиною, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, що 12-го лютого 1966 р. по короткій недузі, помер на 64-му році життя

✝

бл. п. МИХАЙЛО ІВАНИШИН

уродженець зеленої гуцульської Верховини з с. Шешори, пов. Косів, примірний господар, громадянин, знаний активний діяч в своєму рідному селі і далеко поза його межами.

ХАЙ ЧУЖА ЗЕМЛЯ БУДЕ ЙОМУ ЛЕГКОЮ!

Замість квітів на могилу Незабутнього

сл. п. Миколи Шлемкевича

складають на Пресовий Фонд журналу „Листи до Приятелів"

Йосип Гірняк	$25.00
Вадим Дорош	25.00
Дмитро Кузик	25.00
Юрій Лавріненко	25.00
Остап Олесницький	25.00

("Letters to Friends", P. O. Box 428, Newark, N.J.)

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

ділиться з Українським Громадянством сумною вісткою, що 14-го лютого 1966 р. помер

✝

Д-р МИКОЛА ШЛЕМКЕВИЧ

член-основник Об'єднання Українських Письменників в еміґрації, член редакційної колеґії збірників „Слово", блискучий літературно-мистецький критик, публіцист, мислитель, чиї думки і висловлювання були голосом сумління усього чесного, шляхетного і людяного серед нашої патріотичної спільноти в екзилі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПРЕЗИДІЯ ОУП „СЛОВО"

✝

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ в АМЕРИЦІ (СУЖА)

з найбільшим жалем повідомляє, що 14-го лютого 1966 року помер член нашої організації

Д-р МИКОЛА ШЛЕМКЕВИЧ

видатний український журналіст і публіцист.

УПРАВА СУЖА

✝

З смутком повідомляємо, що 14-го лютого 1966 р., після тяжкої недуги помер на 78-му році життя

бл. п. МИКОЛА ШЛЕМКЕВИЧ

ПАНАХИДИ — в ЧЕТВЕР 17 і П'ЯТНИЦЮ 18-го лютого ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 801 Springfield Ave. в [illegible], Н. Дж.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться в СУБОТУ 19-го лютого о год. 8:30 ранку з похоронного заведення Литвин і Литвин до церкви св. Володимира в Елізабет, Н. Дж. (South Street & Grier Avenue) де о год. 9-ій почнуться похоронні відправи. Покійний буде похоронений на кладовищі Ст. Гертруди в Rahway, N. J.

Горем прибиті:
доньки — ХРИСТИНА і МАРТА
зяті — ЗЕНОН ГОЛУБЕЦЬ, РОМАН САВИЦЬКИЙ
сестра — СТЕФАНІЯ ЧАПЕЛЬСЬКА
Внуки і найближча Родина

Щоб запевнити бажаний порядок, організацію похорону та його програмою, на бажання родини Покійного, відає ред. Ярослав Заремба — (тел. Code 201, ELizabeth 4-4614).

✝

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ПУБЛІЦИСТИЧНОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ

ділиться з Українським Громадянством сумною вісткою, що в понеділок рано, дня 14-го лютого 1966 року відійшов у Вічність

сл. п. проф. д-р МИКОЛА ШЛЕМКЕВИЧ

заслужений український громадянин і основоположник нашого інституту.

ГОЛОВНА РАДА НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ім. ШЕВЧЕНКА
і
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗДА

у глибокому смутку повідомляє, що 14-го лютого 1966 р. помер дійсний член НТШ

✝

Д-р МИКОЛА ШЛЕМКЕВИЧ

видатний український учений.

ВШ. Родині Покійного складаємо найщиріші слова співчуття.

ПРЕЗИДІЯ ГОЛОВНОЇ РАДИ НТШ
УПРАВА НТШ в ЗДА

✝

З глибоким сумом сповіщаємо, що в понеділок, 14-го лютого 1966 р. о год. 11-ій ранку відійшов у Вічність

МИКОЛА ІВАНОВИЧ ШЛЕМКЕВИЧ

доктор філософії, засновник і незмінний редактор журналу „Листи до Приятелів".

Висловлюємо щире співчуття Родині Покійного.

СПІВРОБІТНИКИ ЖУРНАЛУ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

З великим смутком повідомляємо, що 14-го лютого 1966 р. помер

✝

Д-р МИКОЛА ІВАНОВИЧ ШЛЕМКЕВИЧ

член-кореспондент і член Управи Академії, видатний філософ, публіцист і український громадський діяч.

Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА УВАН у США

Іван Тріска

ЯК ЛЮДИНІ ДОСЯГНУТИ ДОВГОЛІТТЯ?

Тема конечна для всіх і доповідь про неї виголосив п. Чижик з рамени Гуртка Приятелів Української книжки в Нюарку-Ірвінгтоні. На цю тему необхідно було б видати книжку по-українськи, бо її нема.

Проблему старіння та довголіття людини вивчає молода наука геронтологія на підставі таких наукових дисциплін як: фізіологія, біохемія, біологія, психологія, гігієна та соціологія. Пан Чижик з природничою освітою вивчав ці наукові дисципліни на біологічних факультетах і всебічно освітлив біологічні теорії про старіння та довголіття.

В доповіді п. Чижик висвітлював такі теми: нормальний біологічний розвиток людини, природний вік людини, вплив психічних моментів на збереження здоров'я та продовження життя, вплив природних умов на продовження життя, причини старіння, вплив сприятливих факторів на продовження життя, гімнастика, праця, відпочинок, гігієна, спадковість, кохання, раціональне харчування, проблема „відмолодження", несприятливі фактори, які вкорочують життя, зайва вага, хвороби, артеріосклероза, загальні висновки та статистичні показники.

Проблема старіння та довголіття має ще нерозгадані таємниці. Все суспільство і кожну зокрема людину хвилює старіння та довголіття. Коли розглядати кожну зокрема старшу людину, то по перше треба визначити, яку вона має старість, чи здорову чи хворобову. Довголіття розраховане на здорову старість, а не на хворобову. Довголіття існувало в давні часи, воно існує і тепер. Треба приймати на увагу, як людина керує своїм життям та чи дотримується вона сприятливих факторів для продовження життя.

Сприятливі фактори такі: бути задоволеним життям, бути віруючою і релігійною людиною, працювати, застосовувати гігієнічну гімнастику, використовувати природні сили: (свіже повітря, воду, природне оточення, сонце, клімат), дотримуватись санітарно - гігієнічних правил, правильно харчуватись, зберігати нормальну вагу тіла, правильно організовувати свій відпочинок, дотримуватись правильного розпорядку дня, провадити просте життя, переводити самовмовлення (автосугестію, самогіпнозу), не заморочувати голови чорними думками, а мати радісні молоді думки, умовляти себе, що я буду жити 100 років, лагідно поводитись з людьми, любити й поважати людей, бути одруженим, бо одружені довше живуть, ніж самітні. Ці сприятливі фактори мобілізують приховані життьові сили людини, затримують передчасне старіння і сприяють продовженню життя.

Уникати несприятливих факторів, які вкорочують життя. Несприятливі фактори такі: неґативні переживання людини, різні хвороби, недостатня медична допомога, невідповідні економічні та санітарно гігієнічні умови життя, недостатній сон і відпочинок, недотримування правильного розпорядку дня, шкідливі звички: вживання алькоголю, курення, об'їдання, недоїдання, невикористання природних умов, сидячий малорухливий спосіб життя. Проблема старіння та довголіття не є тільки біологічною чи медичною проблемою, вона є дуже широка і має наукове, соціально - економічне значення і навіть політичне значення для суспільства і для кожної людини.

Старіння, — це зміна артерій атеросклерозою. Назва атеросклероза походить від грецьких слів атеро (каша,) склероз ствердіння. Ця каша складається з холестерина, (по англійськи холестерол) ліпідів, вапна. Ця каша відкладається на стінках кровоносних судин, виникає ствердіння кровоносних судин, вони втрачають елястичність і зменшується просвіт каналу артерій, постає атеросклероза. Академик К. Н. Пархон подає відсоток захворювання старих людей на атеросклерозу,: 70-річні хворіють на 70,7%. В наслідок атеросклерози виникають серцевий удар, мозґовий удар, буває ушкодження артерії в серці, в мозку і в інших органах згустком крови. На ґрунті атеросклерози виникають ще й такі хвороби: грудна жаба (болі серця), депресія, атеросклеротична психоза, високе тиснення крови. Між довголітніми людьми, які мають понад 90 років життя, артеросклероза — не поширена, 75% довголітніх людей не мають атеросклерози. Можна пояснити їхнє довголіття тим, що вони не мають атеросклерози. Необхідно пам'ятати, що атеросклеротичний процес має два напрямки: неґативний напрямок накопичування холестерину на стінках кровоносних судин, та позитивний напрямок — розмоктування і зникнення холестерини зі стінок кровоносних судин. Це стверджується резолюцією конференції в справах атеросклерози. Людина при допомозі харчування може зупинити розвиток атеросклерози, для цього необхідно тримати відповідну дієту на протязі всіх своїх старечих років.

Трагедія старих людей пенсіонерів полягає в тому, що виникають думки про недоцільність такого існування, коли людина призвичаїлась до праці та активного життя. Такі думки про недоцільність такого існування, можуть привести стару людину пенсіонера до повного душевного руйнування. Старі люди повинні мати мету життя, це одне з основних моментів для поборювання старости. Нічого не робити, це найбільше нещастя для старих людей. Для старих людей корисна легка праця на свіжому повітрі.

На прохання Управи Гуртка Приятелів Української Книжки в суботу 6 листопада 1965 року в будинку „Самопоміч" в Ірвіґтоні, проф. Петро Чижик виголосив цінну старанно підготовлену доповідь, за що присутні висловили належну щиру подяку.

НОВА ДОКТРИНА І ДОВКОЛА НЕЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

„союзника" Гітлера, аж поки той не вдарив першим.

Кремлівські можновладці, Брежнєв, Косиґін, Підгорний, Шелепін і навіть спенсіонований Мікоян, несприятливими обставинами змушені були виїздити до „союзних" республік і скликати там конференції в справах взаємовідносин з червоним Китаєм. У тих конференціях брали участь не тільки керівні партійні діячі, а й письменники, актори, малярі, науковці. Отже, Кремль вдається за моральною підтримкою до ширшого кола людей. А тим часом відносини з Пейпінґом дедалі гіршають...

Хрущов колись казав, що червоний Китай твердо стане на ноги не раніше як за 15-20 років, а за цей час його, мовляв, удасться приборкати. Однак, китайські комуністи вже тепер випробовують атомові бомби. За відомостями, здобутими японцями, в липні там збираються провести вибух першої водневої бомби, а на кінець 1967-го року мати в запасі 150-200 атомових бомб. Китайці посилено працюють у ракетній ділянці, і вже наприкінці цього року плянують випустити у космічний простір сателіт власного виробу. Що більше, вони старанно вивчають можливості побудови атомових субмарин.

Треба завжди мати на увазі посилену китайську пропаґанду про неминучість світової війни, без чого, мовляв, комунізм не зможе здобути цілковитої перемоги. І в тій же пропаґанді ворогом число один називається „північноамериканських імперіялістів", а ворогом число два „совєтських ревізіоністів"!

Що має супроти цього всього нова військова доктрина Москви?

Збори Відділів УНСоюзу

СУБОТА, 19-го ЛЮТОГО 1966 р.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Річні збори В-ва св. Дмитрія — 288 Відділ о год. 7-ій веч. в залі церкви св. Йосафата. Проситься членів прибути на збори. — А. Данилюк, предсідник, В. Заґвоський, кас., Д. Мушастий, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ - 117 Відділ о год. 6-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів, 33 Е. 7-ма вул. Буде висвітлений короткий кольоровий фільм з укр. життя і вибір делеґата на 26 Конвенцію УНС. — Управа.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка — 372 Відд. о год. 6:30 веч. в Іґол Гол, 210 Чорч вул. Просимо членів прибути. — П. Шило, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори членів В-ва св. Юрія, 239 Відд. УНС від год. 3-4 по пол. в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin. Крім звичайного порядку зборів, буде вибір одного делеґата і одного заступника на 26 Конвенцію УНС. — Д-р В. Галан, предсідник, М. Ковальчук, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 234 Відд. о год. 7:30 веч. в УН-Домі. На зборах буде вибір делеґатів на 26 Конвенцію УНС. Проситься членство прибути на збори. — І. Іваник, секр.

ТАРЗАН, ч. 5 576. Відв'язують лева-імператора

Напруження посилювалося, бо на подвір'я ввели нового, фантастично великого, лева!

А тоді під час несамовитого рику із схвильовання горили відв'язали свого імператора.